

Niels Juel Nolsøe skrivar:

vegin sera óslætt. Teir torgaðu ikki eysturum aftur. Allir 3 bátarnir hildu so vestureftir, men tá fekk tann eini, eitt 4-mannafar, ein sjógv og fór runt. Tað eydn- aðist teimum á 6-mannafarinum, sum kom áftaná, tað var tann báturin, sum abbin var við, at bjarga teimum 4 monnum í øllum ódnarveðrinum. Teir hildu so vestur í hav og síðan inn á Eiði, har teir, áftan á 15 timar harðan róður, lendu í Kleivini, hóast avilt var í brimi. Eingin hevði væntað at siggja teir aftur, og tí var rimiligt, at fólk helt seg siggja teir í hamferð, tá teir komu heim av Eiðinum. Og nokk so vágaligt mundi tað vera, at 3 brøður vóru á einum báti. So stórt undur var tað hildið at vera, at allir bátarnir komu aftur, at í nógv ár var takkargudstænasta hildin í Vágs kirkju henda dag.

Men aftur til veruleikan. Framman fyri mær liggur vegurin fram við Vatninum. Her verður stórt arbeiði gjørt. Byráðið er ofta fyri atfinningum, her eiga teir at fáa rós. Nú gerst vakurt fram við her og, fram um alt, trygt, nú stórt itróttarøki er á Eiðinum og ferðslan nógv. Ikki nýrvar tað á nakran hátt tað umhvørvi, sum her er. Ikki nógv var bygdin í Føroyum eiga eitt vatn sum hetta, at kalla í sjálvari bygdini. Gleðiligt, at tí nú verða sýndar slíkar sømdir, at tað, eins og gimsteinur á ringi, verður umgirt av grønnum skráum, listarlígar grót- laðing og gongugøtum.

Tú heldur fram vestureftir og fer yvirum á gongu- gøtuna, sunnan fyri Vatnið. Her er so stilt ein sól- fagran leygarmorgun, bert karran og veingjabrestir frá ritumeinginum úti. Tú gerst eitt sindur fjarur aftur. Tað tutlar og teskar í minnisgøymslum tínum, tú sær fyri tær tað yðandi liv, her var, tá tit ungu stóðu á skoytum á isinum mangt vetrarkvöld. Tað er væl óhugsandi í dag. Nú hava tey ungu bilarnar istaðin.

Tú situr á einum beinki við gøtuna her sunnanfyri og starir inn í fortíðina. Eitt svalligt lot er, og sólar- geislarnir stökka upp aftur frá teimum smáu, krøppu aldunum. Tú sært myndina av einum unglingi, sum er tú sjálvur. Kanska gjørdist tú her á fyrsta sinni ást- tikin í einari gentu, eitt kvöldið mánin so rundur hekk beint uppi yvir tí spegilblanka isinum. Janus Djurhuus sigur einastaðni:

*Men minni rúnarbart mín summarleik,
ið hvarv sum suð av flytifugla sangi,
har livir hann, ein tóna mild og veik,
sum skelvir skýmingstund á horpustreingi.*

Framhald á síðu 15

Í einum sorgbliðum huglagi undir ávirkan av hendingum frá einum stórum degi í lívi tínum og konunnar, sum nú er farið afturum, hevur tú leitað sær til heimbygdina.

Áftaná á ein fjórðingsöld av livsleið var lögð afturum í hovligari samveru, vóru tit rokkin fram á eina sýn, ein livsløta rann upp, ættarfolk og vinir bæði uttan og heiman hittu tykkum, mikil veitslurómur, vøkur orð, men løtan var, sum latur allar, stokkut. Sólni steðgar ikki stni gongd, fyri tí at ein neyðars menniskja so staðiliga ynskir, at henda løtan tó hevði hildið á eitt sindur longur. Skaldið má eisini hava ássannað hetta, har hann sigur:

*Eg vildi, at sól hevði steðgað og biðað,
tí mangt skipast um, meðan stundirnar lida*

Men knappliga er far tykkara aftur einsamalt á leiðini, tit siggja bert tykkara egna kjalarvørr, har livsløtan og alt, hon goymdi, kámost meira og meira, so hvørt sum tit sigla frá henni. So dýrabart, so stutt. Tað er vorðið kvirt aftur, men minnini goyma tit. Tú situr altíð eftir við einari sorgbliðari kenslu, tá tú eina tilika hugfarsliga lētu hittir ættfólk, tú ikki hevur sæð leingi, og tey knappliga eru horvin aftur. Umskiptið kann vera trupult, áftaná langan og miklan veitsluróm, aftur til tað yrkadagskenda.

Suðurkomin leiti eg mær, sum so mangan, út í kvirruna og stórleikan á tí vakra Vágseiði, tann íblás- andi og livgevandi kelda í bygd okkara.

Men vesturkomin til Vatnið steðgar tú á Skeri. Her hendir nakað fram við Vatninum. Eygu tíni leita tó fyrst tvørtur um fyrrverandi prestjórðina og Hamrabo, har tú fyri útvið 30 árum síðani gjørdi eina stóra upp- máting av øllum økinum kring Vatnið, sum ein liður í útbúgvingini í Horsens. Haruppi, dagandi móti loft- inum, vestur imóti Lirabergsdali, stendur húsið hjá Jákku hjá Mikku: Michalina, abbasytir, eitt hugsunar- samband. Nú ert tú við ættina, og veg hennara gjøgnum öldir. Danska skaldið Jeppe Aakjær sigur einastaðni soleiðis:

*... din egen dag er kort, men slægtens lang,
læg øret ydmygt til dens rod forneden.
Årtusind toner op i gråd og sang,
mens toppen suser imod evigheden.*

Hetta er ættin við Misá, Vilhelm-navnið. Michalina var systir abbans, Mortan við Misá, sum gekk burtur við sluppini »Cyclone« á Føroya Banka á vári 1903, ongin spurdist aftur, og ongantíð gjørdist heilt greitt, hvussu hetta hendi. Tað fórust 16 mans.

Men navnið Vilhelm kom í á tann hátt, at ein av ættarfedrum mínum, Jesper Danielsen, sýslumaður, kallaði eitt av børnum sínum William Curling eftir enskum skipara, sum fór á land her. William verður so til Villum. Soleiðis eitur 2 ferðir tip-oldurabbi mín, foddur um 1730, Joen Villum Curling, onkuntið eisini í kirkjubókini nevndur Joen Villum Jespersen. Curling dettur so burtur, Villum verður til Villumsen, seinni til Vilhelm.

Men tungt mundi vera tá. Mangur sveittadropi mundi leka av enninum, og blóðsdropi gleppa undan naglinum at fáa endarnar at røkka saman. Einkí æt almannaveitingar tá. Tá abbin gekk burtur í 1903, gjørdist omman, Julianna á Báraldarbakka, einkja bert 36 ára gomul, og tað var hon í 47 ár, til hon doyði í 1950, líka við 84 ár. Hon skuldi ikki verið ringast fyri, dóttir Gamla á Gørðunum. Men sorgin og tunglyndið var stórt. Tí 9 vóru børnini, tað seinasta føtt 4 mánaðir eftir at abbin var deyður, men bert 4 av teimum rukku ferm- ingsaldur, tann seinast foddur, Morten Ludvig, doyði slok 2 ára gamal.

Hetta var eitt lítið kag í ættarsøguna, ta søgu, sum vit mugu leggja okkum væl í geyma. Jeppe Aakjær sigur eisini:

*Som dybest brønd gi'r altid klarest vand,
og lifligst drik fra dunkle væld udrinder,
så styrkes slægtens marv hos mand og barn,
ved folkets arv af dybe, stærke minder.*

Annars kann vera nevnt, at abbin og báðir brøður hans- ara, Jákup Johan og Dánjal Johan, Dolla við Misá, vóru við tann, í Vágs útróðarsøgu tiltikna dagin í mai 1873, tá 13 bátar fóru til útróðrar fyri eystan í besta veðri. Abbin, sum tá var 16 ár, og brøðurnir vóru á sama báti, eitt 6-mannafar, har teir vóru 6 mans á báti. Teir fóru, saman við 2 øðrum bátum, út um Stein. Men sum eitt byrsuskot brast hann á við kavaroki og stormi av land- nyðringi. Har er streymhart, og tað gjørdist beinan-

